EGYETEMI KÖNYVTÁRÉRT ALAPÍTVÁNY

1053 Budapest, Ferenciek tere 6. (1364 Budapest Pf. 233.)
e-mail: alapitvany@lib.elte.hu
https://konyvtar.elte.hu/hu/egyetemi-konyvtarert-alapitvany

telefon: 36-1-411-6738
36-1-411-6500/3415
fax: 36-1-411-6737

BLÖ IX/A-2471/2019

Szakmai beszámoló a Belváros-Lipótváros, Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testülete által, a 84/2019 (VIII.22) bizottsági és 236/2019 (XI.08) önkormányzati határozat alapján jóváhagyott, 17–18. századi kiadványok restaurálása céljából nyújtott támogatáshoz

Az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár egyik kiemelt stratégiai célja az általa őrzött kulturális örökség korszerű állományvédelme, ennek érdekében, az Egyetemi Könyvtárért Alapítvány segítségével, könyv-örökbefogadási programján keresztül, támogatásokból fedezi a dokumentumok közvetlen állagmegóvását, illetve saját költségvetéséből fordít figyelmet a legveszélyeztetettebb dokumentumok fertőtlenítésére.

Belváros-Lipótváros V. kerület Önkormányzatának IX/A-2471/2019 sz. támogatási szerződésben foglalt **500.000 forint összegű támogatásának egy részét (267 447 Forint) az alább felsorolt 8 db kötet restaurálásához szükséges anyagok beszerzésére** fordítottuk. Az örökbefogadás részeként megtörtént a restaurátori állapotfelmérés, a javaslattétel a károsító tényezők megszüntetésének módjára, az anyagvizsgálat, és a restaurálásra fordítandó munkaidő is meghatározásra került. A restaurálási terv mentén végeztük el a kötetek védelmét, konzerválását, restaurálását.

Kötet	**Jelzet**
Melchior Guttwirtt (SJ): Amores Mariani, seu Pii Mariam deiparam amantium affectus…, Linz, 1690	Bar. 09642
Ismeretlen szerző: Merkwürdige Geschichte des Fürsten Franz Rakoczi und der durch die ungrischen Mißvergnügten erregten Unruhen und Kriege, Berlin – Potsdam, 1795	Gb 2710
Articuli inclytorum Regni Hungariae statuum et ordinum, pro Libertate Confoederatorum […] ad Oppidum Szecseny pro prima Mensis Septembris, Anni Millesimi septingentesimi quinti […], H. n., 1705	RMK I. 420
Eustache le Noble: Histoire du Prince Ragotzi, ou La Guerre des mecontens sous son commandement, A Cassovie [! Paris], 1707	RMK II. 560:2
Mikes Kelemen: Török Országi Levelek, mellyekben A IIdik Rákótzi Ferentz Fejedelemmel Bújdosó Magyarok' Történetei […] eléadatnak […] Magyar Kézírásokból kiadta Kultsár István,Szombathely, 1794	Rar. Hung. 1464
A' meltosagos fejedelem Felsö-Vadaszi Rakoczi Ferencz, Kegyelmes Urunk által […] az egész Keresztyén Világnak eleibe adatott Manifestum […] Melly elöben Deák, mostan pedig Magyar Nyelven, újonnan közönségessé tétetett, [Debrecen], 1704	RMK I 414d

Francisci principis Rakoczy Responsum ad supplicationem sex comitatuum, contra relagationem patrum societatis Jesu e regno Hungariae, Anno 1706, H. n., 1784	Gb 584
Histoire des revolutions de Hongrie […] Tome premier, A La Haye, 1739	Gb 98/1

A többszáz éves kódexek, ősnyomtatványok, kéziratok biztonságos restaurálását korszerű berendezések segítségével lehet csak megfelelően elvégezni.

Dr. Áder János Köztársasági Elnök úr adományának köszönhetően az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltárnak lehetősége nyílt egy korszerű papíröntő asztal (ún. szívó doboz) beszerzésére. Köszönhetően Belváros-Lipótváros V. kerület Önkormányzat nagyobb összegű könyv-örökbefogadási támogatásának, a korszerű vízasztal tartozékai (száraz-nedves porszívó, fényerőszabályozó) is beszerzésre kerültek.

Az értékes régi nyomtatványok, kódexek hiányzó részeinek pótlásához, vagy a penészes, gyenge lapok megerősítéséhez kifejezetten papír restaurálására tervezett, ún. vákuumos vízasztal szükséges. A vízasztal a papíröntés elsődleges eszköze, amely nélkül a papíröntés nem készíthető el.

A támogatásnak köszönhetően beszerzett szívó doboz segítségével a munkafelületen lévő megpuhított cellulóz/textil rostok papíröntéssel kiegészítésre kerülnek. A porszívó generálta vákuum bekapcsolásával a nedves papírpépből a víz szívása a porózus felületen lefelé történik, s a csatlakoztatott száraz-nedves porszívóba kerülve elvezetődik. A munkafelület szabályozható megvilágítása lehetővé teszi a javítandó réteg pontos vastagságának ellenőrzését, a potenciális szakadásokat jelezve.

A könyvtár restaurátor-műhelye egyben turisztikai látványosság is, mely évente több, mint 500 látogatót, érdeklődőt fogad. A korszerű papíröntő asztal és tartozékai első nyilvános bemutatkozására a 2020. szeptember 19-én megrendezett Kulturális Örökség Napjai rendezvénysorozat alkalmával került sor. Pascale Andréani francia nagykövet asszony támogatása alkalmából ünnepélyes könyv-örökbefogadásra is sor került, az ünnepségen az Eötvös Loránd Tudományegyetem képviseletében részt vett az Egyetem rektora és a frankofón ügyekért felelős rektori megbízott is. Az egész napos rendezvény során, az érvényes járványügyi ajánlások betartásával, mintegy 70 látogató ismerkedett meg a minden szempontból megújult restaurátor-műhelyben folyó munkával.

A papíröntő szívó doboz teljes ellenértékét (581 969 Ft), a hozzá tartozó fényszabályozó értékét pedig részben (*148 031 Ft*) Köztársasági Elnök úr adományából fedeztük. **A száraz-nedves porszívó és maradék részben a fényszabályozó beszerzésére az Egyetemi Könyvtárért Alapítvány könyv-örökbefogadási programján keresztül Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzatától 2019-ben támogatásként elnyert összeg egy részét (232 553 Ft) fordítottuk.**

Az eszközök szállítási költségét (29 875 Ft) az Egyetemi Könyvtár és Levéltár költségvetéséből fedeztük, valamint a könyvtár költségvetéséből került beszerzésre a fehér íróasztal is (55 990 Ft), amelyen a doboz elhelyezésre került.

Cél	Összeg
restauráláshoz szükséges anyagok beszerzése	*267 447 Ft*
restaurátor eszköz beszerzés	*232 553 Ft*
Összesen	**500 000 Ft**

Mellékletek

Fotódokumentáció

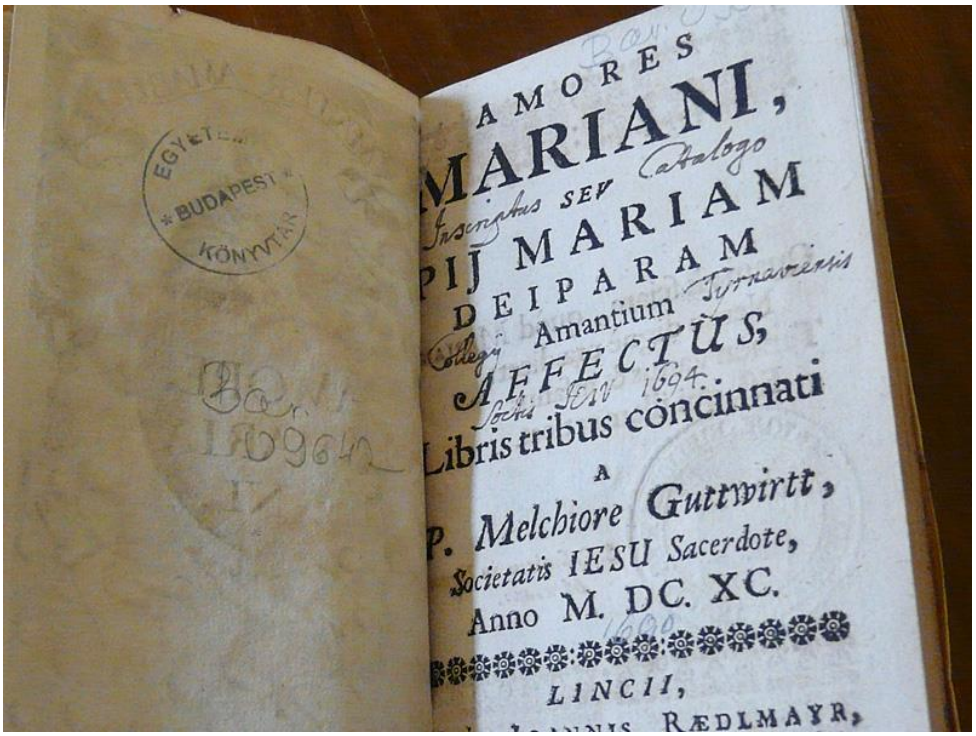

1. kép: Bar. 09642 – Melchior Guttwirtt (SJ): Amores Mariani, seu Pii Mariam deiparam amantium affectus…, Linz, 1690

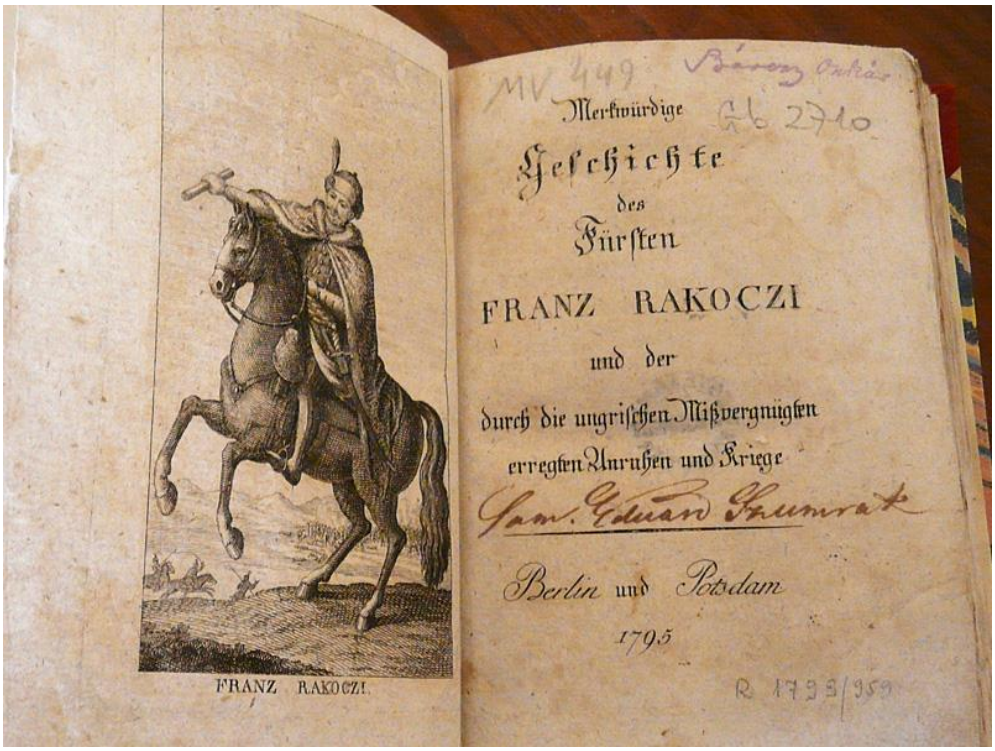

2. kép: Gb. 2710 – Ismeretlen szerző: Merkwürdige Geschichte des Fürsten Franz Rakoczi und der durch die ungrischen Mißvergnügten erregten Unruhen und Kriege, Berlin – Potsdam, 1795

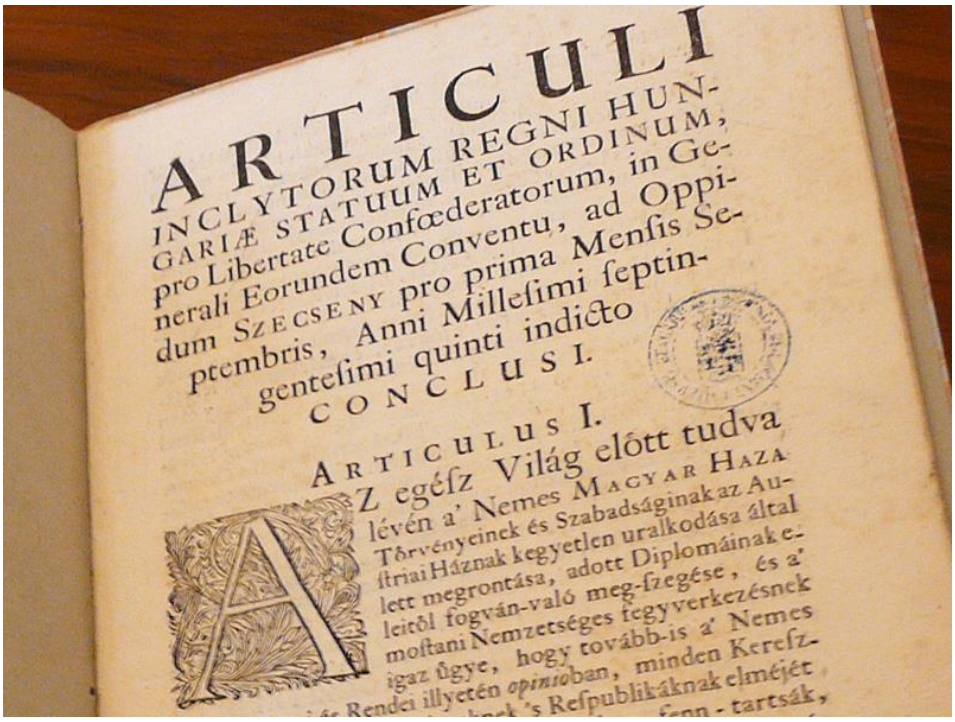

ARTICULI
INCLYTORUM REGNI HUN-
GARIÆ STATUUM ET ORDINUM,
pro Libertate Confœderatorum, in Ge-
nerali Eorundem Conventu, ad Oppi-
dum SZECSENY pro prima Menſis Se-
ptembris, Anni Milleſimi ſeptin-
genteſimi quinti indicto
CONCLUSI.

ARTICULUS I.
AZ egéſz Világ elôtt tudva
lévén a' Nemes MAGYAR HAZA
Törvényeinek és Szabadságinak az Au-
ſtriai Háznak kegyetlen uralkodása által
lett megrontása, adott Diplomáinak e-
leitöl fogván-való meg-ſzegése, és a'
moſtani Nemzetséges fegyverkezésnek
igaz ûgye, hogy tovább-is a' Nemes
Rendei illyetén *opinio*ban, minden Kereſz-
& Reſpublikáknak elmétjét
ſenn-tartsák,

3. kép: RMK I. 420 – Articuli inclytorum Regni Hungariae statuum et ordinum, pro Libertate Confoederatorum […] ad Oppidum Szecseny pro prima Mensis Septembris, Anni Millesimi septingentesimi quinti […], H. n., 1705

4. kép: RMK II. 560:2 – Eustache le Noble: Histoire du Prince Ragotzi, ou La Guerre des mecontens sous son commandement, A Cassovie [! Paris], 1707

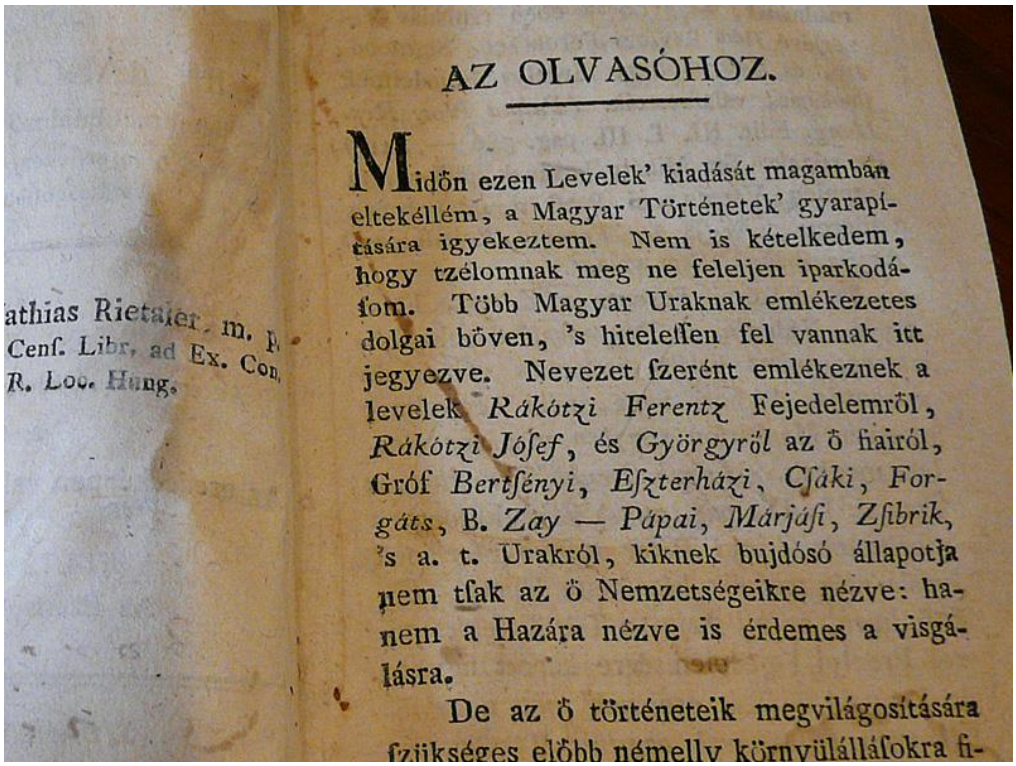

AZ OLVASÓHOZ.

Midőn ezen Levelek' kiadását magamban eltekéllém, a Magyar Történetek' gyarapítására igyekeztem. Nem is kételkedem, hogy tzélomnak meg ne feleljen iparkodásom. Több Magyar Uraknak emlékezetes dolgai bőven, 's hitelessen fel vannak itt jegyezve. Nevezet szerént emlékeznek a levelek *Rákótzi Ferentz* Fejedelemről, *Rákótzi Jósef*, és *Györgyről* az ő fiairól, Gróf *Bertsényi*, *Eszterházi*, *Csáki*, *Forgáts*, B. *Zay* — *Pápai*, *Márjási*, *Zsibrik*, 's a. t. Urakról, kiknek bujdósó állapotja nem tsak az ő Nemzetségeikre nézve: hanem a Hazára nézve is érdemes a visgálásra.

De az ő történeteik megvilágosítására szükséges előbb némelly környülállásokra fi-

athias Rietaler, m. p.
Cens. Libr. ad Ex. Con.
R. Loc. Hung.

5. kép: Rar. Hung. 1464 – Mikes Kelemen: Török Országi Levelek, mellyekben A IIdik Rákótzi Ferentz Fejedelemmel Bújdosó Magyarok' Történetei […] eléadatnak […] Magyar Kézírásokból kiadta Kultsár István,Szombathely, 1794

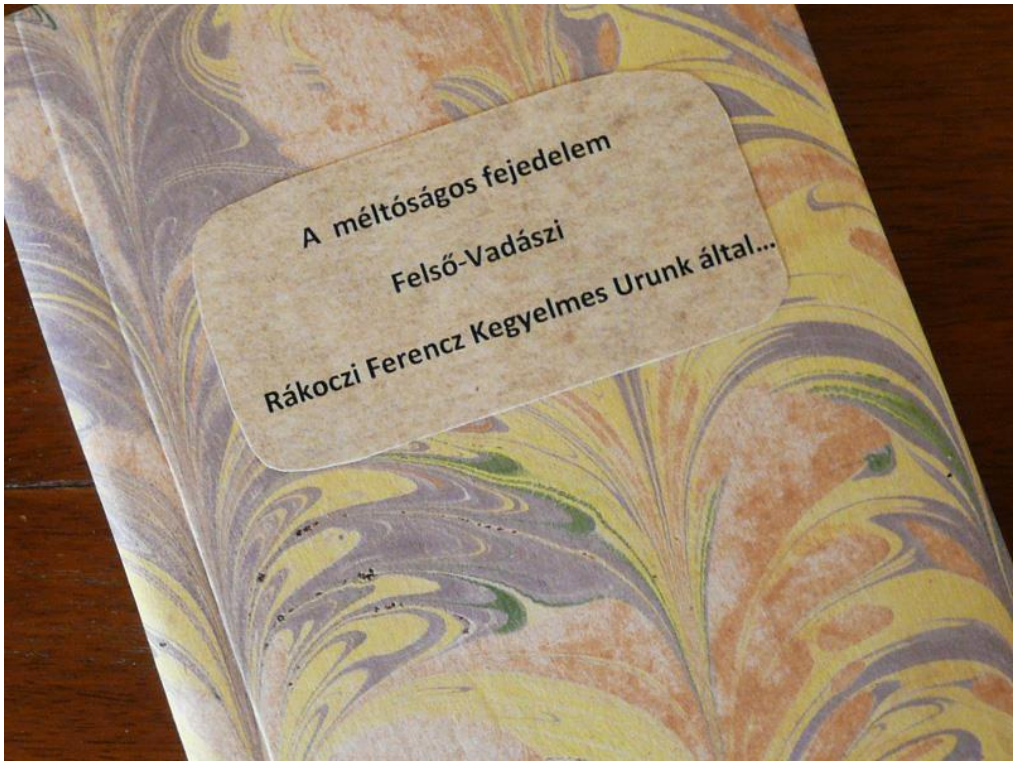

6. kép: RMK I. 414d – A' meltosagos fejedelem Felsö-Vadaszi Rakoczi Ferencz, Kegyelmes Urunk által […] az egész Keresztyén Világnak eleibe adatott Manifestum […] Melly elöben Deák, mostan pedig Magyar Nyelven, újonnan közönségessé tétetett, [Debrecen], 1704

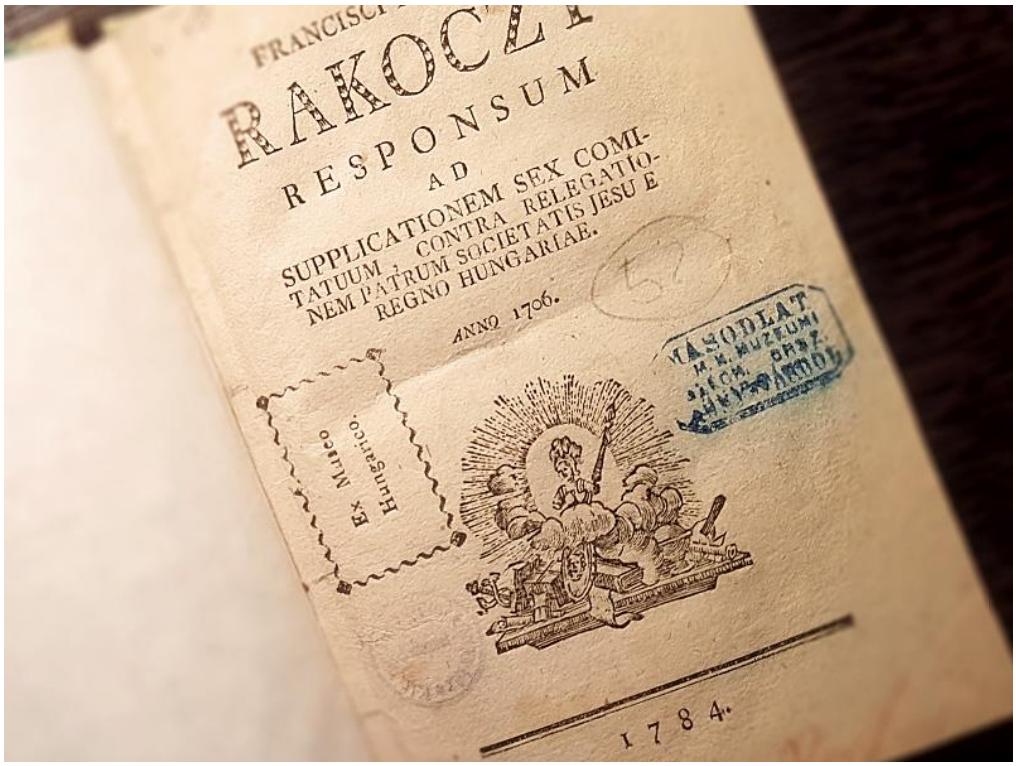

7. kép: Gb 584 – Francisci principis Rakoczy Responsum ad supplicationem sex comitatuum, contra relagationem patrum societatis Jesu e regno Hungariae, Anno 1706, H. n., 1784

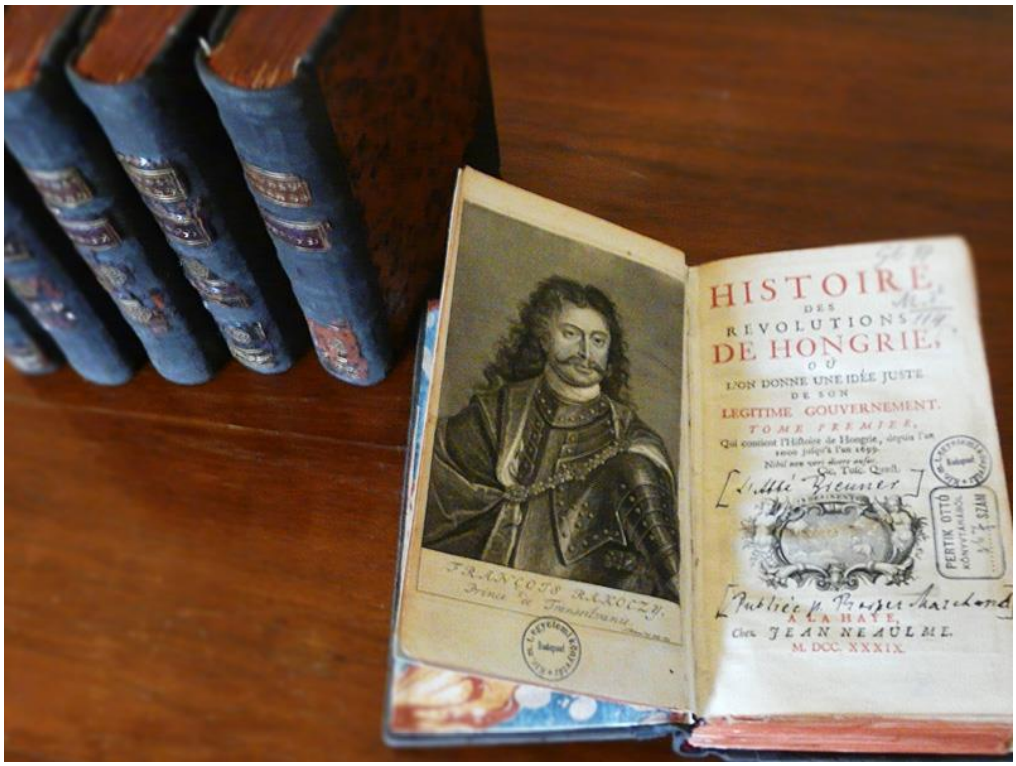

8. kép: Gb 98/1 – Histoire des revolutions de Hongrie […] Tome premier, A La Haye, 1739

9. kép: A száraz-nedves porszívó

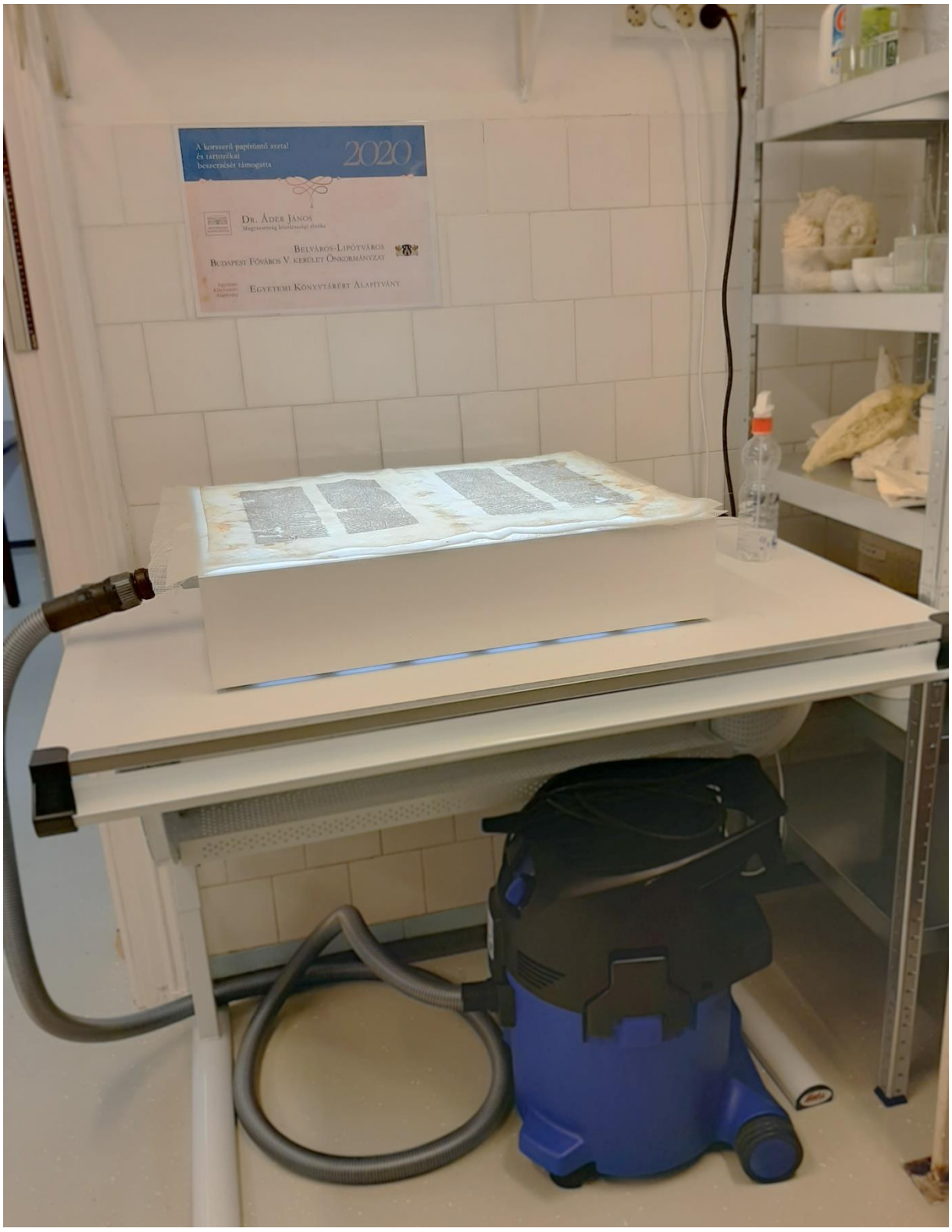

10. kép: A korszerű papíröntő szívó doboz és tartozékai az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár restaurátor műhelyében

11. kép: Szalaváry Miklós restaurátor papíröntés bemutatója az új berendezésen

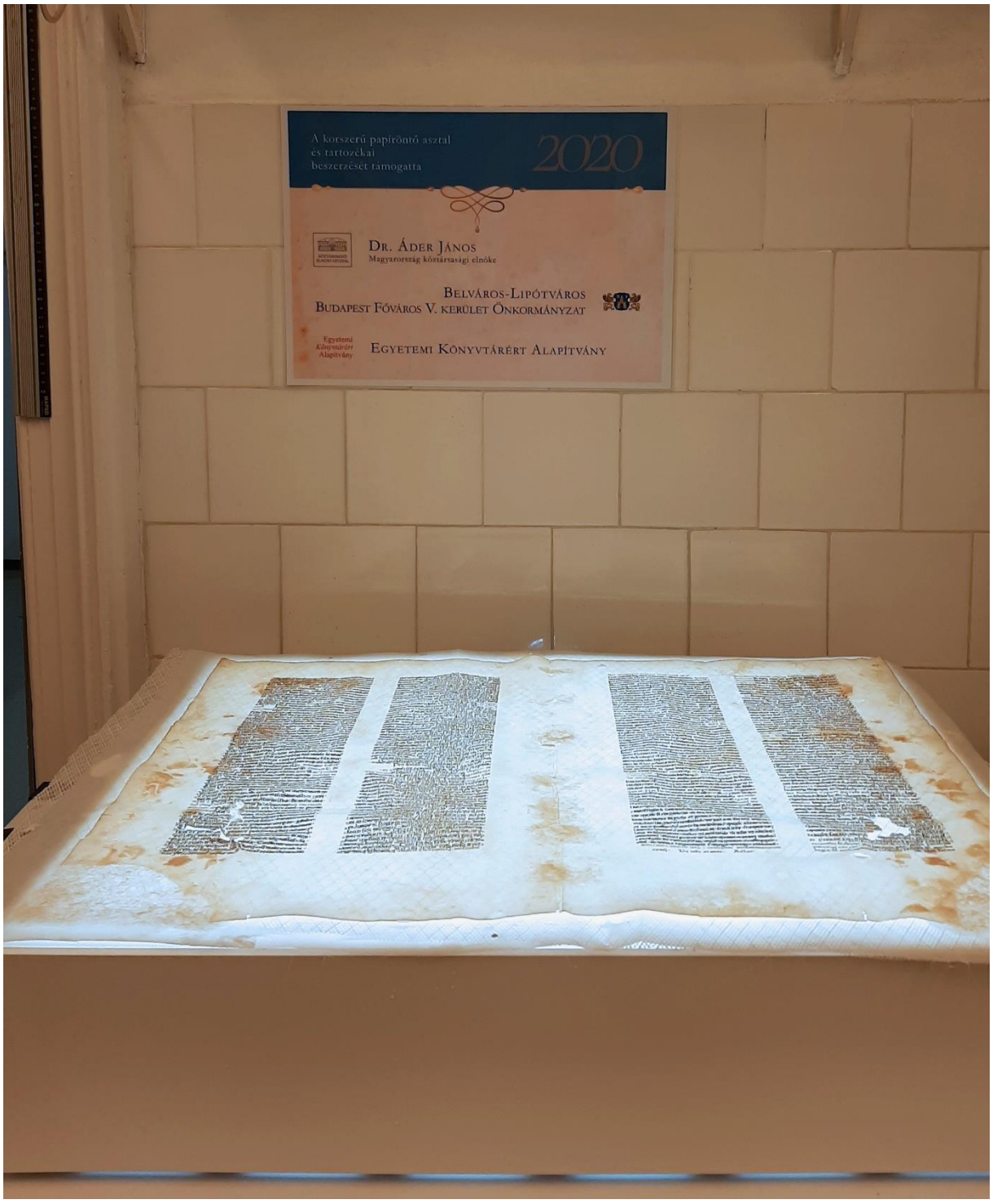

12. kép: A megvilágított szívó doboz és a támogatói felirat

13. kép: A papíröntő asztal fölött elhelyezett támogatói felirat

Sajtómegjelenések

https://konyvtar.elte.hu/hu/cikk/megujult-az-elte-egyetemi-konyvtar-restaurator-muhelye

https://konyvtar.elte.hu/hu/cikk/konyveknek-megvan-maguk-sorsa-restaurator-muhely-bemutatasa-kulturalis-orokseg-napjain

https://konyvtar.elte.hu/hu/cikk/kulturalis-orokseg-napjai-lapokba-zart-kincsek-ujra-varjuk-konyvek-es-muveszetek-kedveloit

https://konyvtar.elte.hu/hu/cikk/kiemelt-erdeklodes-kiserte-kulturalis-orokseg-napjait-az-elte-egyetemi-konyvtar-es-leveltarban